

Energistyrelsen

Høringsnotat vedrørende bekendtgørelse om tilskud til investeringer i ældrevarme varmepumper til produktion af fjernvarme uden for kvotesektoren

Kontor/afdeling
Center for Forsyning

Dato
7. august 2017

J nr. 2017-4063

SLE/JBK

Bekendtgørelsen fastlægger regler for en tilskudsordning til etablering af kollektive varmepumper til erstatning af fjernvarmeproduktion baseret på fossile brændsler på anlæg uden for kvotesektoren. Bekendtgørelsen har været i høring fra den 19. juni til den 3. juli 2017.

Ved fristens udløb var der indkommet 17 hørings svar. Heraf har 9 høringsparter bemærkninger til bekendtgørelsen: *VedvarendeEnergi, Dansk Fjernvarme, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Solid Energy A/S, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, DONG Energy, HOFOR, Dansk Energi, Dansk Affaldsforening.*

To høringsparter bemærker, at de er positive over for ordningen, men at de ikke har yderligere kommentarer: *Det Økologiske Råd og Dansk Industri.*

De resterende 6 hørings svar angiver ikke at have bemærkninger til bekendtgørelsen: *Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Energitilsynet, Danske Revisorer – FSR, Energiklagenævnet og CO Industri.*

Herudover har *PlanEnergi* stillet et generelt spørgsmål til bekendtgørelsen, som også behandles i dette notat.

Nedenfor redegøres for de væsentligste punkter i hørings svarene samt Energistyrelsens bemærkninger (i kursiv).

Det bemærkes, at høringsnotatet er emneopdelt. Hørings svarene er alene gengivet i hovedtræk.

A) Til bekendtgørelsen:

Fordeling mellem anlæg inden for og uden for kvotesektoren (§ 9)

Dansk Fjernvarme bemærker, at der med ordningen sker en forskelsbehandling af selskaber, som modtager varme produceret på eller selv producerer varme på kvoteomfattede anlæg, da disse selskaber godt kan have dele af deres produktion på anlæg uden for kvotesektoren så som spidslastanlæg.

Dansk Energi bemærker, at aftalens hovedfokus er på decentrale kraftvarmeverker uden for kvotesektoren. I den forbindelse kan det være i orden, at projekter i ordningen også delvist kan fortrænge fossile brændsler inden for kvotesektoren, men det kunne i så fald præciseres, at hovedfokus ved ordningen er

Energistyrelsen

Amaliegade 44
1256 København K

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

på eksisterende decentrale varmeområder, hvor værkerne bliver ramt af, at grundbeløbet bortfalder.

DONG Energy bemærker, at ordningens målgruppe jf. den politiske aftale er kraftvarmeværker uden for kvotesektoren og problematiserer, at ordningen med bekendtgørelsen får en bredere målgruppe.

Energistyrelsens bemærkninger:

Det er korrekt, at ordningens målgruppe er grundbeløbsværkernes produktionsanlæg uden for kvotesektoren. Dette præciseres i bekendtgørelsens § 5.

Mange grundbeløbsværker har produktionsanlæg på flere adresser, hvor nogle er kvotebelagte, og nogle ikke er. Det er uhensigtsmæssigt, hvis der ikke kan støttes varmepumper, som erstatter produktion på disse anlæg uden for kvotesektoren, selvom de leverer varme til et net, der også forsynes af anlæg, som er omfattet af kvotesystemet.

Det er ligeledes uhensigtsmæssigt, hvis overskydende kapacitet på varmepumper, der erstatter denne type anlæg, ikke kan udnyttes til fortrænge produktion på kvotebelagte anlæg. Dette forudsætter dog, at der ikke spekuleres i at overdimensionere varmepumperne.

Dette løses ved at målrette ordningen gennem tre bestemmelser:

- 1. Det indskrives i bekendtgørelsen, at støtteberettigede virksomheder er virksomheder, der modtager grundbeløb, jf. ny § 5, stk. 1, nr. 1.*
- 2. Det præciseres, at der kun kan støttes varmepumper, der hovedsageligt fortrænger fossilt baseret fjernvarmeproduktion på anlæg, der ikke er omfattet af kvotesystemet, jf. ny § 7, stk. 1, nr. 2.*
- 3. Der kan kun ydes støtte til varmepumper med en kapacitet (i MW varme) svarende til 0,00015 gange den årlige varmeproduktion (i MWh varme per år) på de anlæg, der er nævnt i pkt. 2 ovenfor, jf. § 9. Såfremt der installeres varmepumper, som er større end det, kan der kun ydes støtte til den del af varmepumpen, der er inden for grænsen.*

For små simple net, hvor alle anlæg er uden for kvotesektoren, betyder pkt. 3 kun, at varmepumperne begrænses til grund- og mellemlastenheder. Energistyrelsen vurderer, at det normalt ikke er selskabsøkonomisk hensigtsmæssigt at anvende varmepumper som spidslastenheder. Støtte til spidslastvarmepumper vurderes i øvrigt ikke at være en omkostningseffektiv metode til at nedbringe CO₂-udledninger uden for kvotesektoren. Uanset om overskydende kapacitet fortrænger produktion ved kvotebelagte enheder.

For net, der både indeholder enheder inden for og uden for kvotesystemet, udgør reglen en værnsregel. Reglen sikrer, at varmepumperne dimensioneres, så de erstatter grund- og mellemlast på de enheder, de fortrænger produktion fra, og at

overskydende kapacitet på varmepumpen kan udnyttes – også til at fortrænge kvotebelagt produktion. Reglen sikrer dog også, at varmepumperne ikke overdimensioneres for at fortrænge urimelige mængder kvotebelagt produktion. Det bemærkes i den forbindelse, at for varmepumper, der erstatter spidslastenheder, kan der kun ydes støtte til en meget lille kapacitet.

Det understreges i øvrigt, at de sædvanlige regler for kraftvarmekrav og samfundsøkonomi i projektbekendtgørelsen fortsat gælder, hvilket i udgangspunktet betyder, at der ikke kan opstilles varmepumper i de centrale områder.

Formål med begrænsning af støtteberettigede omkostninger (§ 9)

Dansk Fjernvarme bemærker, at der i § 9 er indsat en begrænsning i størrelsen af de støtteberettigede omkostninger i forhold til fjernvarmeselskabets årlige varmeproduktion. Hvis formålet er at få uddelt støtte kroner til så mange projekter som muligt, er denne begrænsning forståelig. Hvis det er for at lægge låg på, hvor store varmepumperne må blive i forhold til øvrige produktionsanlæg, bør reglen ikke indføres, idet ordningen begrænser incitamentet til varmepumper, som i højere grad er fleksible i forhold til elsystemet.

Energistyrelsens bemærkninger: *Begrænsningen er indført for at sikre støtte til mange projekter samt for at kunne skelne mellem kvotebelagt og ikke-kvotebelagt produktion i det samme net jf. ovenfor. Det bemærkes yderligere, at begrænsningen på 0,15 % svarer til 85-90 pct. af den årlige varmeproduktion ved en standardiseret varighedskurve. Dette forventes at efterlade en ubrugt kapacitet i dele af året, som kan bidrage med fleksibilitet i forhold til elsystemet.*

Samfundsøkonomi og fortrængning af affaldsvarme mv.

Dansk Affaldsforening bemærker, at tilskud bør sikre god samfundsøkonomi i projekterne, samt at der ikke fortrænges produktion ved affaldsforbrændingsanlæg eller anden varme, som ellers går til spildevandsrensning eller lign.

Energistyrelsens bemærkninger: *Projektbekendtgørelsens sædvanlige krav om kommunal godkendelse og positiv samfundsøkonomi gælder fortsat for projekter, der støttes gennem ordningen.*

Energistyrelsen vurderer, at det er usandsynligt, at støttede projekter vil fortrænge produktion på eksisterende overskudsvarmepumper mv., men Energistyrelsen er enig i, at der kan opstå udfordringer for små affaldsforbrændingsanlæg.

På denne baggrund præciseres bekendtgørelsens § 7 stk. 1 nr. 1, så "hovedparten af varmepumpens produktion" skal fortrænge eksisterende produktion baseret på fossile brændsler på anlæg uden for kvotesektoren. I sammenhæng med

værnsreglen beskrevet ovenfor vurderes dette at mindske risikoen for fortrængning af store mængder affaldsvarme betydeligt.

Sammenspil med Energiselskabernes Energispareindsats (§ 12, stk. 1 nr. 4)

Dansk Fjernvarme bemærker, at da tilbagekrediteringer skal modregnes investeringerne, jf. § 12, stk. 1, nr. 4, vil salg af energibesparelser medføre, at den faktiske støtteprocent af den samlede investering bliver noget lavere end de anførte 15 pct.

Energistyrelsens bemærkninger: *Indberetning eller salg af energibesparelser under Energiselskabernes Energispareindsats skal ikke fraregnes de støtteberettigede omkostninger. Dette præciseres i bekendtgørelsens § 8, stk. 3.*

Afvisning af støtte til selskaber med høje kommende varmepriser (§ 13, stk. 2)

Dansk Fjernvarme bemærker, at det er u hensigtsmæssigt, at Energistyrelsen kan afvise ansøgninger fra værker med resulterende varmepriser over 18.000 kr./år efter grundbeløbets bortfald og investeringer i en varmepumpe. Dels fordi en skønnet fremtidig varmepris er belagt med usikkerhed, og dels fordi Energistyrelsen risikerer at blive en slags dommer over hvilke fjernvarmeværker, der må lukke, da de "dyre" værker udelukkes fra hjælp til investeringer.

Energistyrelsens bemærkninger: *Skøn over varmepriser i fremtiden er usikre. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at værker, som evt. ender med at lukke efter grundbeløbets bortfald, men ikke har besluttet det på ansøgningstidspunktet, ikke først modtager støtte til varmepumper, som derved kan siges at gå til spille.*

Bestemmelsen skal sikre, at de hårdest ramte værker konsulterer en rådgiver, som ud fra en helhedsvurdering af værkets økonomiske og tekniske situation giver værket mulighed for en kritisk stillingtagen til den fremtidige drift. Har værkerne allerede foretaget sådan en helhedsvurdering, har Energistyrelsen ret til at indhente oplysningerne til brug for vurderingen. Såfremt det kan sandsynliggøres, at værket i fremtiden kan drives med rimelige priser, vil værket også være berettiget til støtte efter ordningen.

Energistyrelsens kommende rådgivningsordning til grundbeløbsværker vil kunne levere sådan et overblik for det enkelte værk, og værker, der planlægger at søge tilskud til varmepumpeprojekter – og som imødeser meget høje varmepriser – prioriteres til rådgivningen tidligt i perioden.

Bestemmelsen handler derfor netop om at håndtere den usikkerhed, der er om værkernes fremtidige varmepriser, og grænsen på de 18.000 kr. er sat lavt for at håndtere denne usikkerhed.

Ansøgningsfrist og krav om stilstand i projekter under sagsbehandlingen (§ 10 samt § 7, stk. 1, nr. 2)

Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme bemærker, at kravet om, at der ikke må være søgt projektkendelse, før der meddeles tilsagn om støtte, samt den sene ansøgningsfrist risikerer at betyde, at en større mængde projekter går i stå frem til foråret. Det foreslås at:

- Første ansøgningsfrist fremrykkes til 1. oktober.
- At det tillades, at der søges om projektkendelse sideløbende med ansøgning til Energistyrelsen, såfremt der tages forbehold for Energistyrelsens tilsagn om støtte.

Energistyrelsens bemærkninger: Det er ikke hensigtsmæssigt, hvis støtteordningens udformning får en forsinkende effekt på en større mængde projekter. Samtidig er det vigtigt at skabe den fornødne tid for ansøgerne til at forberede projekterne. Det vurderes derfor ikke hensigtsmæssigt at fremrykke første ansøgningsfrist.

På baggrund af forslaget ændres bekendtgørelsen imidlertid, så der kan søges om projektkendelse sideløbende med ansøgningen til Energistyrelsen.

Der må fortsat ikke være søgt om projektkendelse forud for indsendelse af ansøgning til Energistyrelsen, og projektforslaget vil skulle afspejle usikkerheden om tilskuddet og konsekvenserne for de økonomiske beregninger. På denne måde kan den kommunale sagsbehandling startes op sideløbende med Energistyrelsens. Kommunerne forventes dog ikke at kunne træffe afgørelse, før der foreligger tilsagn eller afslag på støtteansøgningen fra Energistyrelsen.

Det præciseres i øvrigt, at der gerne må søges om miljøgodkendelser, underføerings-, indvindings- og nedrivningstilladelser mv., før der ansøges eller meddeles tilsagn efter støtteordningen.

Ubrugte midler efter sidste ansøgningsrunde (§ 10, stk. 1 og stk. 2)

Vedvarende Energi bemærker, at eventuelle tilbageværende midler efter sidste ansøgningsrunde bør kunne tildeles fremtidige projekter.

Energistyrelsens bemærkninger: Ordningen indeholder to ordinære ansøgningsrunder (efterår 2017 og forår 2018), jf. § 10, stk. 1. Såfremt der herefter er tilbageværende midler i puljen, oprettes en yderligere ansøgningsrunde (efterår 2018), jf. § 10, stk. 2. Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at få afløb for puljens midler.

Frist for gennemførelse af projekter (§ 12, stk. 5)

Vedvarende Energi bemærker, at det er uklart, hvor lang periode tilskudsmodtagere har til at realisere projekter.

Energistyrelsens bemærkninger: Det fremgår af § 12, nr. 5, at projekterne i udgangspunkt skal kunne afsluttes senest to år efter, at Energistyrelsen giver tilsagn. På baggrund af høringssvaret tilføjes dette også i § 7.

Varmepumpens fleksibilitet

Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme bemærker, at der bør stilles krav om, at varmepumperne er fleksible i forhold til elsystemet, herunder om at el til varmepumpen afregnes efter spotpriser frem for enhedspriser.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører bemærker, at det bør indgå som et vilkår for at modtage støtte, at der er fuld back-up produktionskapacitet, så varmepumpen kan afbrydes i perioder med høje elpriser.

Energistyrelsens bemærkninger: Ordningens hovedformål er at sikre CO₂-reduktioner uden for kvotesektoren og lavere varmepriser ved grundbeløbsværkerne – ikke at sikre fleksibilitet i forhold til elsystemet. Derfor vurderes det mest hensigtsmæssigt, at designe og drifte projekterne med henblik på god økonomi og mange fuldlasttimer frem for andre hensyn.

Mht. forslaget fra Foreningen af Rådgivende Ingeniører vurderer Energistyrelsen, at der i praksis altid vil være back-up kapacitet til stede netop for at sikre mod høje elpriser samt nedbrud.

Hvilke typer varmepumper kan støttes? (§ 6, stk. 1 og § 4, stk. 1, nr. 1)

Solid Energy A/S bemærker, at deres hybridanlæg, hvor varmepumperne kan drives af enten elmotorer eller gasmotorer, bør kunne falde ind under definitionen af eldrevne varmepumper, jf. § 4, stk. 1, nr. 1. Der henvises til, at gasmotordrevne varmepumper har højere effektivitet end gaskedler (dog lavere end eldrevne varmepumper), og at hybridanlægget i nogen grad vil vælge gasmotordrift i situationer, hvor elpriserne er for høje til, at der køres på elmotoren.

Vedvarende Energi bemærker, at det er uklart, om støtten kan anvendes til varmepumper i forbindelse med geotermiske anlæg.

PlanEnergi bemærker i en telefonisk henvendelse under høringsperioden, at det er uklart, om der kan ydes støtte til varmepumper, der udnytter overskudsvarme.

Energistyrelsens bemærkninger: Ifølge Energistyrelsens beregninger kører hybridanlæg hovedsageligt som gasmotordrevne varmepumper pga. det indbyrdes prisforhold mellem naturgas- og elpriser. På denne baggrund vurderes hybridanlæggene ikke at kunne klassificeres som eldrevne. Derudover vurderes

støtte til delvist gasdrevne enheder ikke at være i overensstemmelse med formålet med ordningen, nemlig at fremme eldrevne varmepumper.

Der kan ydes tilskud til eldrevne varmepumper, som udnytter vedvarende energikilder, herunder geotermiske anlæg eller overskudsvarme fra industri eller lign. virksomheder. Dette præciseres i § 7.

B) Øvrige bemærkninger:

HOFOR bemærker, at de ikke vil kunne modtage støtte fra ordningen, da den er begrænset til anlæg uden for kvotesektoren. Det bemærkes i øvrigt, at ordningen ikke vil bidrage til udviklingen af meget store varmepumpeanlæg, som er relevante i de centrale områder.

Energistyrelsens bemærkninger: *Det er korrekt, at ordningen er rettet mod små anlæg, der erstatter produktion på ikke-kvotebelagte anlæg.*

Det Økologiske Råd og Dansk Industri hilser begge ordningen velkommen og har ikke yderligere bemærkninger.

C) Øvrige ændringer:

Der er i øvrigt fundet anledning til en række tilretninger i bekendtgørelsen:

Der indføres yderligere et kriterium under § 6, stk. 2, som betyder, at Energistyrelsen kan afvise at give tilsagn om tilskud til projekter, der efter Energistyrelsens konkrete vurdering ikke kan gennemføres.

§ 4, stk. 1, nr. 2 udgår, da definitionen ikke anvendes. Nummerering og henvisninger konsekvensrettes.

Det tilføjes i § 8 stk. 2, at de støtteberettigede omkostninger også kan opgøres i overensstemmelse med artikel 46 i gruppefritagelsesforordningen og ikke kun § 41. § 46 tillader, at der kan ydes støtte til varmepumper, der udnytter overskudsvarme. Yderligere oplysninger, om hvordan ansøgningerne skal udformes efter de to ordninger, medtages i den kommende vejledning.

Der er foretaget en række mindre korrekturrettelser.

D) Oversigt over ændringer i bekendtgørelsen:

Samlet set er der foretaget følgende ændringer i bekendtgørelsen:

- § 4, stk. 1, nr. 2: Udgår. Nummerering og henvisninger konsekvensrettes.
- § 4, stk. 1: Der tilføjes et nr. 5: "Grundbeløbsstøtte: Støtte til decentrale kraftvarmeheder under ordningerne grundbeløb 1, grundbeløb 2,

treledstariffen og kraftvarmegarantien jf. hhv. lov om elforsyning § 58, stk. 1, nr. 1, lov om elforsyning § 58, stk. 1, nr. 2, lov om elforsyning § 58a, og lov om elforsyning § 58b”.

- § 5, stk. 1: Der tilføjes et nyt stk. 1: *”der på tidspunktet for ansøgningen modtager grundbeløbsstøtte jf. § 4, stk. 1, nr. 5.”.*
- § 5, stk. 1: Nummerering konsekvensrettes
- § 6, stk. 2: Der tilføjes et nyt nr. 2: *”som efter Energistyrelsens vurdering ikke kan gennemføres, eller”.*
- § 7, stk. 1: Der tilføjes et nyt nr. 1: *”at varmepumpen anvender vedvarende energikilder, herunder geotermi og spildevandsanlæg, samt overskudsvarme fra industri, serviceerhverv og lign.”.*
- § 7, stk. 1, nr. 2: Rettes til: *”at det ved beregninger eller lignende kan sandsynliggøres, at hovedparten af varmepumpens varmeproduktion fortrænger varmeproduktion baseret på fossile brændsler såsom naturgas, olie eller kul på anlæg, der ikke er omfattet af CO₂-kvotesystemet,”.*
- § 7, stk. 1: Der tilføjes et nyt nr. 3: *”at der ikke er anmodet om projektgodkendelse ved kommunalbestyrelse inden tidspunktet for indsendelse af ansøgning om tilsagn til Energistyrelsen,”*
- § 7, stk. 1: Der tilføjes et nyt nr. 4: *”anmodet om projektgodkendelse ved kommunalbestyrelse,”* slettes og der tilføjes *”udover hvad der kan karakteriseres som nødvendige forarbejder såsom miljøgodkendelser og tilladelser til indvinding af varmekilden mv.”.*
- § 7, stk. 1: Der tilføjes et nyt nr. 5: *”at projektets forventede gennemførelsestid er mindre end to år fra opnåelse af tilsagn,”.*
- § 7, stk. 1: Nummerering konsekvensrettes
- § 8, stk. 2: Der tilføjes *”eller artikel 46, stk. 2,”* efter *”artikel 41, stk. 6,”*.
- § 8, stk. 3: Der tilføjes et nr. 1: *”Indberetning eller salg af energibesparelser under Energiselskabernes Energispareindsats skal ikke modregnes de støtteberettigede omkostninger.”.*